

Arbeiderbladet, 1.10.46

Nazi-partiets formål var angrepskrig.

Domstolen i Nürnberg dømte SS og Gestapo som forbryterske. I dag faller de individuelle dommene.

I går begynte opplesningen av dommen i krigsforbryterprosessen i Nürnberg. Retten erklærte visse grupper innen nazipartiet for forbryterske, nemlig SS og denne organisasjons etterretningsvesen SD, samt Gestapo. Retten fant at hverken den tyske riksregjering, generalstaben, overkommandoen eller SA og denne organisasjons medlemmer i og for seg var forbryterske, men at det fantes beviser for at mange av generalstaben og overkommandoen medlemmer har utført forbryterske handlinger. De er derfor i stor utstrekning ansvarlig for den lidelse og elendighet som er ført over millioner mennesker. Fordømmelsen av nazipartiets ledelse syntes ikke å gjøre nevneverdig inntrykk på de 21 tiltalte.

I ettermiddag vil de individuelle dommene bli lest opp.

(Forts. siste side).

Morgenutgave

Oslo, 1. oktober 1946

Arbeiderbladet

Trette tiltalte i Nürnberg.

(Forts. fra 1. side.)

Nürnberg, 30. septbr.

Klokken 10 i formiddag begynte rettens formann, Lawrence, å lese premisene i dommen. De første som innfant seg i retssalen var Dönitz og Räder. Deretter kom Baldur von Schirach. De tre nikket og smilte til hverandre. De neste var Streicher, Funk og Schacht. Filmkameraene surret og magneslumsbombene eksploderte uavlatelig mens de tiltalte inntok sine plasser. Göring var blek og satte på seg solbriller med det samme han kom inn i retssalen. Han inntok sin gamle plass ytterst til venstre og ble fulgt av Hess og Ribbentrop.

I natt hadde panservogner med kanonene i skuddstilling og en veritabel hærskare av vaktposter voktet tilfartsveiene og inngangene til justisbygningen i Nürnberg, stedet som kommer til å gå inn i historien som skueplassen for historiens største rettssak.

Hele natten igjennom var barrierene som stengte innkjørselsveiene til byen bemannet med vaktposter som var væpnet til tennene. All inngående trafikk ble stanset, identifikasjonspapirene ettersest og passasjerene forhørt.

Innenfor fengslets murer var alt rolig. I går, søndag, var størstedelen av fangene til stede under gudstjenestene og i dag morges avla fengslets protestantiske og katolske prester et kort besøk i sellene hos hver enkelt av de tiltalte for å be med dem.

Utenfor fengslet i Nürnberg har lette amerikanske tanks kjørt opp i anledning prosessens avslutning.

Nazipartiets mål var angrepskrig.

Det var flere punkter som det var verd å feste seg ved i den delen av dommen som ble lest opp mandag. For det første fant retten at det var hevet over tvil at nazipartiets mål siden det ble stiftet for 25 år siden, var å få i stand en angrepskrig. For det annet forkastet en forsvarers påstand om at en felles plan for denne angrepskrigen ikke kunne ha kommet i stand fordi Hitler var diktator. Retten erklærte i denne forbindelse at Hitler ikke kunne ha satt sin krigspolitik i scene uten hjelp fra politikere, militære ledere, diplomater og forretningsfolk. For det tredje slo retten fast at enkelte av de anklagede hadde vært med på å planlegge og utløse angrepskrig mot 12 nasjoner og at de derfor var skyldige i en serie med forbryelser. Den tyske praksis med å ta gisler ble således innledet av Keitel, den tidligere sjef for overkommandoen, som talte om femti eller hundre gisler fra de okkuperte områder for hver tysker.

Angrepene på Norge og Danmark.

Angrepene mot Danmark og Norge var aggressive krigshandlinger som ble foretatt i strid med gjeldende traktater og forsikringer. Planene for angrepet mot Norge ble ikke utarbeidet for å komme en umiddelbart forestående alliert landgang i forkjøpet. De kan i høyden ha tatt sikte på å hindre en alliert okkupasjon på ett eller annet senere tidspunkt. Norge ble besatt av tyskerne fordi de ville skaffe seg baser hvorfra de kunne foreta mer effektive angrep mot England og Frankrike. De anklagede har ikke forsøkt å antyde at det forelå

Inne i Nürnberg-domstolens lokaler er vaktholdet i høyeste alarmberedskap. På bildet ser en amerikanske politisoldater i sine karakteristiske hvite hjelmer og bevæpnet med automatvåpen av beste kvalitet.

andre planer om å besette Danmark enn den tyskerne selv hadde.

De tyske angrepene mot Belgia, Nederland, Luxembourg, Jugoslavia og Hellas blir av retten likeledes betegnet som aggressive krigshandlinger.

Plyndringen i Sovjet-Samveldet.

Retten fant videre at det var ført bevis for at Tyskland på den mest skamløse måte og uten noe som helst lojalitetssyn hadde utnyttet de besatte områder for den tyske krigsbe-

114334

redskap. Besettelsen av de sovjetrus-siske områder ble etter rettens uttalelse kjennetegnet ved forberedt og systematisk plyndring. De tyske arméene skulle underholdes av det de kunne få tak i i Sovjet-Samveldet selv om dette betydde at mange millioner mennesker av befolkningen måtte sulte.

I denne forbindelse nevnte retten Alfred Rosenberg som særlig skyldig. Det er på tysk side i denne krigen gjort flere krigsforbrytelser enn noen gang før i historien, fortsatte Lawrence. De russiske krigsfangene ble utsatt for systematiske og storstilte mordaksjoner. Dessuten er det lagt fram beviser for systematisk vold, brutalitet og terror overfor den sivile befolkning i alle de besatte områder.

Gisselsystemet og konsentrasjonsleirene.

I omtalen av tyskernes praksis av

gisselsystemet ble det nevnt en dagsordre fra Keitel der han anbefaler at 50 til 100 personer fra okkuperte land bør kreves for hvert tysk liv. Denne praksis førte med logisk konsekvens til at hele byer ble ødelagt, som f. eks. Lidice i Tsjekkoslovakia og Oradour i Frankrike.

Konsentrasjonsleirene utviklet seg til å bli sentra for organiserte massedrap, der millioner av mennesker ble tilintetgjort. Jødeforfølgelsen blir av domstolen karakterisert som «rekord» når det gjelder konsekvent og systematisk umenneskelighet. Frank har i denne forbindelse uttalt at Tysklands skyld ikke vil være utsluttet om tusen år. Lederen for utryddelsen av jødene, Adolf Eichmann, har erklært at anslagsvis seks millioner jøder ble drept i samsvar med dette programmet.

Millioner døde av sult.

Hungeren som hersket i Polen var et bevis på den hensynsløse

framferd tyskerne anvendte når det gjaldt å utbytte de okkuperte land. De tyske arméer ble forsynt med matvarer fra russisk område, enda det betydde at millioner av mennesker døde av sult.

Den tyske utskrivning av tvangsarbeidere var en flagrant krenkelse av Haag-konvensjonen, heter det videre i domspremissene. En anslår at over 5 millioner mennesker ble tvangsoverført til Tyskland.

Den befullmektigede for arbeidsinnsatsen, Sauckel, har selv uttalt at ikke engang 200,000 av dem kom frivillig. Utskrivningen av arbeidere skjedde ofte med de mest drastiske voldsmetoder, som artet seg som ren menneskejakt i gater, på kinematografer og i kirker. Boligene ble noen ganger brønt ned og familiene tatt som gisler, en framgangsmåte som Rosenberg innrømte hadde sin opprinnelse i slavehandelens mørkeste perioder.

ALVING

Historiens dom.

Endelig — i dag faller dommene i Nürnberg. Rettens kvern har malt langsomt og grundig. Til siste stund har domstolen holdt på sin uforstyrrelige ro og verdighet. I går morges kl. 9 begynte den gråhårede britiske rettsformannen, dommer Lawrence, opplesingen av domspremissene. Først i dag vil en nå fram til dommene over de 21 menn på tiltalebenken.

Hvorfor gjorde en ikke kort prosess med dem — hvorfor klynget en dem ikke opp så snart de falt i allierte hender? Fortjente de noen bedre skjebne enn den som ble Mussolini til del? Hvorfor sitler de ennå naglet til tiltalebenken — 21 bleke spøkelser fra et mareritt som er forbi og som så mange gjerne ville glemme?

Slik tenker mange av oss, og slik tenker framfor alt mange tyskere. Men vi har ikke lov til å glemme, og aller minst har tyskerne lov til det. Gjennom 10 lange måneder har domstolen i Nürnberg hårdnakket hindret oss i å glemme. Og den har siklet videre: den har villet sørge for at nazismens ugjerninger aldri skulle bli glemt og aldri dradd i tvil.

Domstolen hadde også en annen beveggrunn. Rettsforhandlingene i Nürnberg har kanskje ikke gjort så sterkt inntrykk i Tyskland som en hadde håpet. Men en kort prosess, med standrett eller lykttestolpe, hadde overhode ingen virkning gjort — Tyskland var for vant til slikt. Nürnbergprosessen skulle vise at ord om lov og rett ikke var fraser i de alliertes munn. Og nettopp dette kan ha

irritert noen tyskere — men kanskje også gledet noen.

Lawrence gjennomgikk i går hele nazismens historie — opprettelsen av diktatur i Tyskland, forfølgelsen av jødene og terroren mot politiske motstandere, de vel forberedte og planlagte militære overfallene på andre stater og endelig de umenneskelige forbrytelser som ble begått i løpet av krigen.

Han slo fast tre viktige nye prinsipper:

Angrepskrig er en forbrytelse. Statsoverhoder må stå ansvar når en stat har krenket folkelysten. De andre ansvarlige har like rett til å skyte seg inn under statsoverhodet.

Han rettet anklagen ikke bare mot de egentlige nazilederne. Han tok også med de militære sjefene, diplomatene og forretningsfolkene. De, så vel som de nazistiske statsmennene, kjente til Hitlers mål, samarbeidet med ham og ble dermed hans medskyldige.

Nürnberg-prosessen er den første i en lang rekke rettsaker som vil følge. Det ble slått fast at organisasjonene SS, SD og Gestapo var av en slik art at deltagelse i seg selv var en forbrytelse. Overfor andre grupper, deriblant overkommandoen, blir ikke medlemskap i seg selv å betrakte som en forbrytelse. Her blir det den enkeltes personlige ansvar som blir det avgjørende for om han blir dømt.

I Nürnberg er da grunnen lagt for det videre rettsoppgjøret i Tyskland.

Mer enn det: en ny folkerett blir til. Krig er blitt en forbrytelse.

Ennå er det slik at den nye loven bare kan bli håndhevet av seierherrer overfor slagne verdenserobrere.

Men den svarer til hva alle folk tenker og føler i dag.

Derfor kan den bli ett blant mange utgangspunkter for en utvikling som gjør krigen ikke umulig som den alt er i ferd med å bli meningsløs.

J. S.

JOHN SANNE

er Arbeiderbladets uten-
riksmedarbeider. Han le-
der vår omfattende uten-
riksreportasje og kommen-
terer daglig under sitt
merke J.S. de store, vik-
tige verdensbegivenheter.
Hans solide historiske og
geografiske kunnskap,
sanne skjønn, sterke sak-
lighet og klare og lette
fremstillingsmåte er en
garanti for at våre lesere
får den beste orientering
om de store problemer
og hendinger i etterkrigs-
tiden.

Arbeiderbladet

I dag begynner nytt
brevkvarter. Unga stans
i forendelsen. Prisen er
kr. 11,50 pr. kvartal, kr. 3,50
pr. måned. Betalingen av
bindningene kan ordnes
på alle postkontor, hos
våre kommisjonærer eller
direkte til vår ekspedisjon.
Postgiro konto er nr. 11.

110-46